

Prædiken til 4. søn. efter Påske

d. 2. maj 2021 kl. 10 i Viby kirke

I Ezekiels bog i det gamle testamente står der:

Dette siger Gud Herren: Jeg giver jer et nyt hjerte og en ny ånd i jeres indre. Jeg fjerner stenhjertet fra jeres krop og giver jer et hjerte af kød. Jeg giver jer min ånd i jeres indre, så I følger mine love og omhyggeligt holder mine bud. I skal bo i det land, jeg gav jeres fædre; I skal være mit folk, og jeg vil være jeres Gud. (Ez. 36, 26-28)

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes:

Nu går jeg til ham, som har sendt mig, og ingen af jer spørger mig: Hvor går du hen? Men fordi jeg har talt sådan til jer, er jeres hjerte fyldt af sorg. Men jeg siger jer sandheden: Det er det bedste for jer, at jeg går bort. For går jeg ikke bort, vil Talsmanden ikke komme til jer; men når jeg går herfra, vil jeg sende ham til jer. Og når han kommer, skal han overbevise verden om synd og om retfærdighed og om dom.

Om synd: at de ikke tror på mig; om retfærdighed: at jeg går til Faderen, og I ser mig ikke længere; om dom: at denne verdens fyrste er dømt.

Jeg har endnu meget at sige jer, men det kan I ikke bære nu. Men når han kommer, sandhedens ånd, skal han vejlede jer i hele sandheden;

for han skal ikke tale af sig selv, men alt, hvad han hører, skal han tale, og hvad der kommer, skal han forkynde for jer. Han skal herliggøre mig, for han skal tage af mit og forkynde det for jer. Alt, hvad Faderen har, er mit; derfor sagde jeg, at han skal tage af mit og forkynde det for jer. (Joh.16,5-15)

Amen

Vi er så ualmindelig heldige heroppe på den nordlige halvkugle. At kirkeåret passer sammen med årstiderne. Julens budskab om lysets komme til verden – får vi forkyndt midt i vinterens mørke. Det bliver så tydeligt, når træet tændes, at Gud er os nær.

Påskens opstandelse forkyndes netop når foråret for alvor er vendt tilbage, den mørke jord gennembrydes overalt, kulden og døden besejres helt konkret for vore øjne; – og nu nærmer pinsen sig så:

Festen for Helligåndens komme.

Det sker netop nu, hvor birken står lysegrøn og bøgen springer ud – og alt er så fuldt af en kraft, som slet ikke kan holdes tilbage, men som overvælder os med sin skønhed år efter år.

Så hvordan forstå livets mysterium og skaberkraften og den ånd der gør levende og skaber tro, håb og kærlighed - bedre end gennem naturen lige her omkring os? – Det bliver så tydeligt på denne tid af året, at vi mennesker ikke lever af brød alene, men af alt hvad der udgår af Herrens, af Skaberens mund: Alt levende, alt godt, alt der kalder os tilbage til livet og gør dagen ny.

Men nu til dagens prædiketekst: For kigger man derimod udelukkende på ordene fra Johannesevangeliet, hvor Jesus forvarsler pinsens begivenheder og Helligåndens komme, kan det godt være rigtig svært at forstå, hvad han snakker om.

Jesus jongler med store ord, taler om sandhedens ånd og om synd og retfærdighed og dom og om denne verdens fyrste – og det snurrer rundt for vore øjne og ører og forstand – for hvem kan bare lige begribe det?

Kunne han da bare fortælle os en lignelse, som han gør så mange andre steder, - det ville være en hjælp.

Men så er det godt at kigge ud ad vinduet og se alting gro – som udtryk for den gode kraft med hvilken Gud opretholder verden – og så *der næst* kigge indad:

Overvej hvad er det så er for en kraft, der på samme måde bor i *os*, som får *os* til at leve, og vokse og elske og tro? Hvad det er, der holder *os* fast på alt det, som ikke altid kan måles og vejes og bevises – men som ikke desto mindre fylder verden og vore liv med mening og skønhed.

Jeg vil gerne et øjeblik vende tilbage til den første læsning i gudstjenesten – den fra profeten Ezekiels bog i det gamle testamente – fordi den netop handler om den kraft, der skaber liv, og som her helt konkret forbindes med den store muskel, der pumper blod og liv rundt i vore kroppe døgnet rundt. Vore hjerter.

For israelitterne har glemt Gud. Deres hjerter er blevet forhædede og forstenede.

Den særlige forbindelse, det særlige kærlighedsforhold, som fra begyndelsen var mellem Gud og hans folk, er nu mistet.

Ja, det er gået så galt, at de er havnet i eksil i Babylon, langt borte fra det forjættede land.

De har været utro, vendt sig bort fra Gud og over mod andre guder og jordisk rigdom i stedet, og er som straf blevet fordrevet fra det land, som Gud havde skænket dem.

Alligevel giver Gud Herren ikke op. Det er Ezekiels bog én lang fortælling om. Hans kærlighed holder til det utroligste.

Men Gud er også realist i Ezekiels bog. Kender til fulde sit folk i al dets skrøbelighed. Hvor let det lader sig aflede og vildlede. Så den eneste løsning er, at Gud selv griber ind og på en måde skaber mennesket helt på ny, som vi hørte det læst op netop i dagens uddrag:

Blæser en ny ånd ind i deres krop, giver dem et helt nyt hjerte, ikke længere forstenet, men levende, så det atter kan banke af kærlighed til Gud....

Det er så smukt et billede, billedet af det bankende hjerte. Vi bruger det tit:

Taler både om bløde hjerter og om hjerter så hårde som sten.
Eller hjerter forstenede af sorg. Som udtryk for det hjerte der er så ramt eller lukket, at det slet ingen følelser tør lukke ind – af frygt for helt at blive knust.

Vi ved selvfølgelig godt med vores forstand, at følelserne ikke sidder i hjertemusklen men i hjernen.

Men det er vore hjerter ligegyldigt – for det er med denne store bankende muskel midt i vore kroppe at vi for alvor mærker vi er til – både på den hårde og den gode måde. Her røres og bevæges og er vi – i vort allerinderste.

Så tilbage til Johannesteksten – medbringende det af Guds ånd blødgjorte og genskabte hjerte fra Ezekiels bog.

For Jesus taler også til disciplenes hjerter, som er fulde af sorg, siger han. Sorg over den adskillelse han varsler – at de snart ikke skal være sammen med Jesus mere. For nu går han bort – men det er for deres skyld, siger han – for at Talsmanden skal komme i stedet for ham.

Talsmanden er et andet ord for Helligånden – Guds ånd, der skal tale på vegne af Gud og gøre Guds arbejde midt i blandt dem - og os. Som skal røre disse hjerter fulde af sorg og skabe en ny vished, en ny tryghed i ikke mere at være alene og forladte.

Men også en ny fornemmelse af mening eller retning. Af hvad der er op og ned. Sandt og falskt. Vigtigt eller ligegyldigt. En instinktiv hjertets bevægelse mod Guds kærlighed. Som den utro, der finder hjem igen. Eller den forvildede, som nu pludselig kan mærke i sit inderste hvor han eller hun hører til.

For nylig kunne man læse om et stort nyt projekt som tegneren Peter Madsen har kastet sig ud i. Det er ham med tegneserien Valhalla, men også den kæmpestore succes ”Menneskesønnen”, som indtil videre er solgt 150.000 eksemplarer.

Det var bibelselskabet, som i sin tid bad Peter Madsen om at tegne fortællingen om Jesu liv – og det blev et meget smukt og bevægende resultat.

Han har også tegnet og genfortalt Jobs bog – men det seneste projekt – som står til at udkomme til efteråret – er en tegneserie over Urhistorien – de først otte kapitler af bibelen, med fortællingen om Babelstårnet som den sidste.

Han kæmper stadig med sine streger, fortæller han i artiklen, det er et kæmpe stort projekt, for det er vigtigt for ham at være loyal over for teksterne og samtidig få betydningen frem – formidle denne grundfortælling om verdens tilblivelse, så vi moderne mennesker kan forstå.

Og han har netop fundet det, der skal forbinde den første fortælling omkring verdens skabelse, med fortællingen om Babelstårnet til slut, som jo er en fortælling om ødelæggelse og dom – hvor er den røde tråd i det?

Sammenhængen er ånden. Guds åndedrag, der i bibelens allerførste vers svævede over vandene og piskede liv i urdybet, som dernæst blev blæst ind i Adams næsebor, så han som det første menneske blev et levende væsen;

– og som Peter Madsen til sidst selv lader blæse gennem fortællingen om Babelstårnet og som Guds ånd ødelægge den misforståede menneskeskabte vision om Paradis på jord.

I fortællingen om Babelstårnet bliver menneskene jo så opslugte af deres eget store projekt, det tårn, der skal nå helt op i himlen til Gud, at Gud vælger at skabe forvirring, så de ikke længere forstår hinanden, men må begynde forfra, på hver deres vandring og på hvert deres sted og med en mangfoldighed af sprog.

”Det kom meget sent, det her” fortæller han. ”Det her stykke af Første Mosebog stritter i alle retninger, og jeg havde svært ved at samle elementerne til én historie. Men da jeg fik fat i dét med, at Gud blæser ånden i os fra kaos, til kaos, igennem kaos....”

Ja, med Peter Madsens hånd tegnes Guds kraft, Guds ånd, som bestandig på færde i os og omkring os... som livgiver og retleder og utrætteligt nærvær.

”Mit hjerte er uroligt til det finder hviler hos dig, Gud”.

Sådan nogenlunde lyder det i en bøn af kirkefaderen Augustin – som billede på den grundlængsel, som er indlagt i os fra Skaberens hånd: En uro og en længsel, som kan føles ganske voldsom, når man er midt i kaos, midt i eksilet, der hvor man endnu ikke har fundet hjem i sit liv.

På samme måde taler Jesus til os i dag. Om Guds ånd, der skal komme og hjælpe os med at finde vej i kaos – eller hjælpe os til at have hjemme midt i kaos, for også her er Gud. Og hjælpe os til at finde ud af hvad der er op og ned i vore liv:

Hvad der bærer med til livets side og hvad der ikke gør.
Hvad der udspringer af kærlighed og hvad der ikke gør.
Hvor vi har hjemme.

Til sidst et enkelt lille billede mere:

Billedhuggeren Laila Westergaard har lavet en skulptur hugget ud af en granitsten, som hun kalder ”Granaten i hjertet” – en håndgranat inkorporeret i et hjerte. Den kan netop nu og frem til den 13. juni opleves på Museet for religiøs kunst i Lemvig.

Man ser en sten, formet som et menneskehjerte, med et fint tegnet net af blodårer på ydersiden.

Men øverst er udhugget toppen af en håndgranat, som kan hjertet eksplodere og gå i stykker til hver en tid.

Som billede på at vi mennesker både rummer det forhædede og eksplosive og det levende og bløde i vore hjerter. At vi kan forhædes, men samtidig rummes af Guds kærlighed – som de mennesker vi nu på godt og ondt er. Og i os bærer vældig kræfter, som kan bruges i det godes tjeneste - om vi vil.

Budskabet om Talsmandens komme og Sandhedens Ånd er Guds nærvær i os og omkring os. Det er fortællingen om den kærlighedens kraft som aldrig giver slip, men altid er os nær – uanset hvor tilgængelige vore hjerter måtte være. Amen

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver, én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.

Og lad os med apostlen tilønske hinanden:

Vor Herre Jesu Kristi nåde, Guds kærlighed og Helligåndens
fællesskab være med os alle. Amen